

1. Wat is het meerslagstelsel? Leg uit.
*Een systeem van 6 stelsels waarbij 5 afwisselende gewassen en één braakliggend terrein worden gebruikt om de grond beter te benutten, later viel het braakland zelfs weg doordat het gebruik van wisselende gewassen de voormalige herstelperiode van de grond uitsloot.
Een verbetering van het 3slagstelsel.*
2. Wat zijn ambachten en gilden en hoe werkten ze?
Ambachtsgilden en handeslgilden
Gilden zijn beroepsverenigingen (van wevers, bakkers, e.d.) waar strenge regels gelden i.v.m. prijs, kwaliteit, productiviteit e.d. Enkel meesters (die wél beroep konden doen op gezellen & leerjongens) waren lid van gilden. De beroepsverenigingen schermen de shun ambacht af en verhinderen vrije concurrentie om zelf het monopolie te behouden.
3. Wat is mercantilisme? Geef een voorbeeld.
Mercantilisme is de tussenkomst van de staat in een economie. (vb.: Privileges aan staatsbedrijven van Colbert)
4. Wat was de economische situatie tijdens het Ancien regime?
 - *Landbouwmaatschappij*
 - *Grootgrondbezitters, kleine boeren en lijfeigenen*
 - *Eénzijdige voeding (tarwe, gerst, rogge,..)*
 - *Drieslagstelsel (vele misoogsten -> hoog sterftcijfer)*
5. Wat is een standenmaatschappij?
*Een maatschappij met piramidaal ingerichte standen, aangeboren plaatsen waar iemand zich bevindt, hierbij is er geen sociale mobiliteit mogelijk (verandering van stand).
Uitzondering: Fugger, de Medici)*
6. Geef enkele voorbeelden van privileges of voorrechten.
Geen directe belastingen, eigen rechtbanken en eerbewijzen.
7. Leg het leenstelsel uit
Feodaal stelsel tussen leenheer en leenman. De leenheer gaf grond in leen aan een leenman, die op zijn beurt leenheer kon zijn. Ze hadden beiden verplichtingen ten opzichte van elkaar (leenheer: bescherming, recht spreken bij conflicten & leenman: getrouwheid, militaire hulp, deel van de opbrengsten afstaan).
8. Wat was de sociale situatie tijdens het Ancien Regime?
Piramidale standenmaatschappij, feodaliteit burgerij (met

leerjongens en gezellen in dienst)

9. Wat was de politieke situatie tijdens het Ancien regime?
Aristomonarchie
aristocraten: de elite = adel & clerus
monarch: de koning (had goddelijk recht)
De koning vond dat hij de macht rechtstreeks van God had gekregen hij zich dus enkel tov God moest verantwoorden. Langzamerhand viel de inspraak van de clerus en adel weg en regeerde de koning al seen absoluut monarch (mogelijk door financiële onafhankelijkheid dankzij mercantillisme).
10. Beschrijf het vorstelijk absolutisme aan de hand van één voorbeeld.
Lodenwijk XIV
11. Wat zijn de "drie machten"?
Wetgevende (parlement), uitvoerende (regering) en rechterlijke macht (justitie).
12. Wat was de religieus-culturele situatie tijdens het Ancien regime?
Eerst stond het leven volledig in het teken van de kerk, met de Paus als koning der koningen), nadien waren er kruistochten tijdens de investituurstrijd (11e E), maar later (Westers Schisma 14e E) verloor de kerk in macht en ontstond er meer kritiek die uiteindelijk leidde tot protestantisme (Maarten Luther).
Op het einde van het Ancien Regime waren de absolute vorsten duidelijk machtiger dan de paus.
13. Wat betekenen de termen "reformatie, contra-reformatie, protestantisme, renaissance en humanisme"?
Reformatie of Hervorming
De kritische beweging in de 16e eeuw die de misbruiken in de Rooms Katholieke Kerk aankloeg en leidde tot het ontstaan van het protestantisme. Belangrijke reformatoren zijn Martin Luther, Jean Calvin en Ulrich Zwingli.

Contra-reformatie
= de hervorming binnen de Katholieke Kerk als reactie op de reformatie
Elementen zoals het belang van de heiligen, de rol van Maria als moeder van Jezus en het belang van goede werken werd extra benadrukt. De reformatie en de protestanten verwerpen deze elementen.

Protestantisme

= verzamelnaam voor alle kerken die uit de Reformatie ontstonden (uit protest tegen de Katholieke Kerk)

Voorbeelden:

- De Evangelisch-Lutherse Kerk in Duitsland
- De hervormde kerk in Nederland
- De Reformatorische kerk in Nederland

Renaissance of wedergeboorte

= De culturele en artistieke stroming uit de 15e-16e eeuw die aansluiting zoekt bij de Klassieke Oudheid (=Grieks/Romeins) renaissance = herboren worden

Humanisme

De culturele beweging uit de 14e-16e eeuw die de mens weer central stelt en daardoor aansluiting zoekt bij de wijsgeren en filosofen van de Klassieke Oudheid

14. Wat bedoelt men met de "Verlichting"?
*Een culturele stroming waarbij een groot vertrouwen wordt gesteld in de menselijke rede -> kritisch denken.
Niet de Godsdienst domineert het denken, maar wel het praktisch kritisch onderzoek.*
15. Geef de kenmerken van de Verlichting
Culturele stroming, vertrouwen in menselijke rede (ratio=rationalisme), groot vooruitgangsoptimisme, vertrouwen in het individu (geen groep of stand), natuurverheerlijking, kritisch en revolutionair.
16. Hoe werden de verlichte ideeën verspreid?
*D.m.v. Salons (bijeenkomsten bij rijke dames), koffiehuizen (academische vergaderingen rond schrijvers en toneel), encyclopedie (van DIDEROT EN D'ALEMBERT) en vrijmetselarij (loges van mensen met versch. Godsdiensten).
In Frankrijk en België was/is de vrijmetselarij vaak anti-godsdienstig.*
17. Bespreek de politieke ideeën van John Locke
18. Bespreek de politieke ideeën van Montesquieu
19. Bespreek de politieke ideeën van Voltaire
20. Bespreek de politieke ideeën van Rousseau
-> ZIE P 2 SAMENVATTING
21. Wat is een verlicht despoot? Leg uit aan de hand van Frederik II van Pruisen.
Centralisatie v/d staat met ministeries, centrale raden,

opdeling v/h rijk, godsdienstvrijheid, invoering burgerlijk huwelijk, uitbouw v/h onderwijs door staatsscholen, efficiëntere en humanere rechtspraak, aanpak corruptie en afschaffing lijfeigenschap. – emancipatie vd Joden

22. Bespreek de Amerikaanse revolutie. Hoe is dit een voorbeeld van de Verlichting?
*Groeiende ontevredenheid t.o.v. G.B., Britten voeren belastingen in op thee, zegels e.d. waarna er een boycotactie van de Britse kolonies volgt. De Britten weigeren echter de belasting op thee op te heffen.
Hierna volgt de Boston Tea Party: Inwoners Boston gooiden 3 scheepsladingen thee de zee in, waarna Engeland verontwaardigd was en de Boston-haven sloot.
Dit stuut op verontwaardiging van de kolonies, terwijl de solidariteit tussen diezelfde kolonies sterk verbeterd (algemene opstand).
Hierna volgt de onafhankelijkheidsverklaring (4 juli 1776) die uitmond tot een strijd die met hulp van Frankrijk (ook Franse koning doet mee = keerpunt) gewonnen werd, en vervolgens werden de kolonies USA.
Deze revolutie heeft dmv verlichtende ideeën plaatsgevonden.*
23. wat waren de oorzaken van en de aanleiding tot de Franse revolutie (1789)
*Daling koopkracht, ongelijkheid, economische crisissen.
Zware schuldenlast (bouw Versailles, Marie Antoinette) leidde tot belastingverhoging. Het verval van het absolutisme, de verlichting en de inspirerende Amerikaanse revolutie droegen ook bij tot revolutie.*
24. bespreek de Franse revolutie tijdens het koninkrijk (1789-1792)
- a. de periode van de Staten-generaal (1789)
klachtenboek, hoofdelijke stemming i.p.v. standenstemming, afsplitsing van derde stand
 - b. de periode van de Constituante (1789-1791)
Bestorming van Bastille, oprichting van de Garde National, de augustusbesluiten, verklaring rechten van mens en burger.
 - c. de periode van de Constitutionele monarchie (1791-1792)
Vluchtpoging van de koning, de politieke machtsverdeling, de uitvoerende en wetgevende macht, oorlog met Oostenrijk en het uiteindelijke afzetten van de koning.

25. bespreek de Franse revolutie tijdens de republiek (1792-1799)
- a. de periode van de Nationale Conventie (1792-1794)
Een republiek waarin verschillende politieke groeperingen (met als belangrijkste groep de rijke burgerij van de GIRONDIJNEN) het politieke landschap kleurden. De Girondijnen werden naar achteren geschoven door de Jacobijnen (radicale revolutionairen) die gedomineerd werden door Robespierre. De Jacobijnen maakten van Frankrijk een moderne eenheidsstaat waarbij de macht geconcentreerd werd in het Comité de Salut Public. Robespierre leidde een antiburgerlijke dictatuur, waarbij duizenden mensen de dood vonden.
- b. de periode van het Directoire (1795-1799)
De nieuwe machtshebbers hadden uit schrik voor concentratie der macht scheiding der machten ingevoerd. Wetgevende macht: 2 kamers, door consensuskiezen gekozen. Uitvoerende macht: 5 directeuren, waarvan er ieder jaar één vervangen werd. Er was geen efficiënt bestuur mogelijk door verbrokkeling der macht. Opeenvolgende staatsgrepen waardoor het leger belangrijker werd.
26. bespreek de groeiende politieke macht van Napoleon I (1799-1804)
- *staatsgreep (1799)*
 - *concentratie van macht (hield schijn op van scheiding)*
 - *uivoerende macht = Consulaat (bestaande uit 3 consuls)*
 - *wetgevende macht = 2 kamers + senaat = volledig machteloos (onder controle van het consulaat)*
 - *Napoleon werd consul voor het leven na een volksraadpleging in 1802*
27. wat waren de belangrijkste verwezenlijkingen van Napoleon I (1799-1815)
- *kroont zichzelf tot Keizer (1804)*
 - *Napoleon verslaat Oostenrijk en Rusland bij de Diekeizersslag in Austerlitz (1805)*
 - *Hij richt een continentale blokkade op om Engeland te verzwakken (1806)*

- *Heeft in 1810 zijn hoogtepunt door bijna heel Europa onder controle te hebben*
 - *De invoering van de Code de Napoléon, een wetboek dat nog steeds belangrijk is in onze rechtspraak*
28. bespreek de militaire veroveringen van Napoleon I (1799-1815) (gebruik indien mogelijk de kaart)
zie vorige vraag + Nederlaag bij Leipzig (1813) + Nederlaag in Waterloo
29. wat was het Congres van Wenen (1814-1815)? Wat werd er op dit Congres beslist? (gebruik indien mogelijk de kaart)
- *Groots congres met meer dan 200 delegaties die verantwoordelijk waren om bepalingen van vrede uit te werken en het evenwicht in Europa verder te herstellen.*
 - *Stonden in voor het uitschakelen van Frankrijk als grootmacht.*
 - *Herstellen van het legimiteitsprincipe: Goddelijk recht werd terug aangenomen – absolute vorst*
 - *Oprichting van de heilige alliantie (om lebarale of nationale bewegingen de kop in te drukken)*
 - *Maakten dmv bufferstaten een gordel rond Frankrijk (VK der Nederlanden, Pruisen, Zwitserland, Piëmont Sardinië)*
 - *Breidden de grootmachten (Pruisen, Rusland, Oostenrijk en Engeland) uit en hertekenen zo, zonder inspraak van de bevolking, de kaart van Europa*
30. wat was de Heilige Alliantie?
Een militair bondgenootschap tussen Rusland, Oostenrijk, Pruisen (later Groot Brittanië -> Grote Alliantie), opgericht om liberale of nationale bewegingen de kop in te drukken.
31. bespreek de verschillende revolutiegolven in de 19^{de} eeuw.
liberale, sociale en nationalistische revoluties
zie schema p.45 -> AANVULLEN!
32. wat is liberalisme?
Het liberalisme heeft als uitgangspunt de vrijheid van het individu en streeft naar een samenleving waar burgers grote vrijheden (zoals burgerrechten) kennen. Ook de scheiding van kerk en staat is een speerpunt van het liberalisme.
- Doctrinaire liberalisme = rijke burgers genieten van vrijheden*
Progressieve liberalisme = maximale vrijheid voor iedereen

33. wat is nationalisme?
*Nationalisme is een synoniem voor vaderslandsliefde en is volgens sommige historici een afvloeiing van volkssoevereiniteit.
Is liefde voor eigen volk waarbij 'vreemdelingen' uitgesloten worden.*
34. bespreek de revoluties van 1830 en 1848 in Frankrijk (gebruik indien mogelijk de kaart)
zie schema p.45 -> AANVULLEN!
35. bespreek de eenmaking van Duitsland (gebruik indien mogelijk de kaart)
zie schema
36. bespreek de eenmaking van Italië (gebruik indien mogelijk de kaart)
zie schema
37. wie was Otto von Bismarck?
*De IJzeren Kanselier, was een van de belangrijkste staatslieden van de 19e eeuw.
Hij had een vereniging van de Duitse staten hoog in het vaandel staan.*
38. wie was Camillo Benso, graaf van Cavour?
Hij was een Italiaans staatsman die zorgde voor de eenwording van Italië. Hij was de bedenker van de grondwet en de eerste premier van het nieuwe koninkrijk Italië.
39. wie was koning Wilhelm I van Pruisen?
Hij was koning van Pruisen van 1871 tot 1890. Het Pruisische leger werd gedurende zijn ambtstermijn een efficiënt oorlogsinstrument: 80.000 man, een van de sterkste in Europa. Hij had ook een zeer sterk financieel beleid.
40. wie was Garibaldi?
Riep zich op tot dictator van Sicilië na een inval met een 1000koppig leger, rukte nadien op naar Napels met 10000 man en maakte een einde aan het bewind van de Bourbons in Zuid-Italië. Guiseppe Garibaldi was een progressieve nationalist.
41. wat betekent het woord imperialisme?
*Latijns voor heerschappij
Verdeling van de wereld tussen de Europese en andere grootmachten.*

De oorzaken van het imperialisme zijn overproductie, nieuwe afzetgebieden en de zoektocht naar goedkopere grondstoffen tijdens de Industriële revolutie. Grotere volken voelden de noodzaak om volkeren met een lagere ontwikkelingsgraad te overheersen.

Andere factoren waren Expedities, bevolkingsexplosie en transportmogelijkheden (stoommachine).

De gevolgen van het imperialisme waren dat de wereld werd verdeeld tussen de Europese Groten (G.B., Frankrijk en in mindere mate Nederland, Spanje, Italië, Duitsland, Portugal en België).

42. wat waren de oorzaken van het 19^{de} eeuwse kolonialisme?
- *Imperialisme*
 - *Zoektocht naar goedkope grondstoffen*
 - *Zoektocht naar nieuwe afzetgebieden*
 - *Nationalisme (= zeer racistisch)*
 - *Interesse in expedities*
 - *Bevolkingsexplosie in eigen land*
 - *Transportmogelijkheden*
 - *Zogezegde plicht heidense & primitieve volkeren te beschaven (vanwege de christelijke leiders vooral)*
43. wat waren de gevolgen van het 19^{de} eeuwse kolonialisme?
- *Verdeling van de hele wereld in de Europese groten*
 - *Eeuwenoude beschavingen gingen verloren*
 - *Politieke en economische afhankelijkheid van de kolonies met uitbuiting en geïnstitutionaliseerde discriminatie.*
44. bespreek het kolonialisme in Afrika in de 19^{de} eeuw (gebruik indien mogelijk de kaart)
Met uitzondering van Abessinië en Liberia, was heel Afrika gekoloniseerd.
45. bespreek kort de kunststromingen voor 1800 (beginnend met de Romaanse kunst)
- *Romaanse kunst – vooral architecturale kunst (vb.: Kleine kerkjes) – dikke muren en kleine raampjes*
 - *Gothische kunst – spitsbogen, kruisribgewelven en beelhoutwerk (vb.: stadhuis Leuven) - hoge gebouwen*
 - *Renaissance – universele kunstenaars (beeldhouwers, architecten, schilders of uitvinders) (vb.: stadhuis Antwerpen)*
 - *Barok – propagandakunst van roomse kerk, uitstraling macht & rijkdom (vb.: St-Pietersbasiliek Rome)*
 - *Rococo – extravagante kapsels, zwierige meubels,*

*kleine porseleinen beeldjes, overdadig versierde
bouwkunst (vb.: Zwingerpaleis Dresden) en
romantische schilderkunstthema's (vb.: de gestolen
zoen)*

46. bespreek het classicisme aan de hand van één voorbeeld
*Het vindt zijn inspiratie in de klassieke oudheid.
Zuivere lijn, soberheid, wiskundige juistheid en kille
wetenschappelijke sfeer. Antieke siermotieven, zuilen,
koepels, rondbogen en gewelven.
vb.: Arc de Triomph – Parijs*
47. bespreek de romantiek aan de hand van één voorbeeld
*Vooraf kopiëren van oudere kunstvormen, nadien meer
eclectisme of mengsel van stijlen.
vb.: Justitiepaleis – Brussel (= mengsel van stijlen)*
48. bespreek het realisme aan de hand van één voorbeeld
*Nieuwe bouwmaterialen waaronder gietijzer en glas mede
door de industriële revolutie.
vb.: Eiffeltoren – Parijs*
49. bespreek het impressionisme aan de hand van één voorbeeld
*Amper bouwkunst, eerder schilderkunst. Schilder wou enkel
weergeven wat het oog waarneemt. Het impressionisme legt
dus een indruk vast.
vb.: Kathedraal van Rouen – Monet*
50. Wat waren de oorzaken (en gevolgen) van de Industriële
Revolutie?
 - *Een bevolkingsexplosie waardoor arbeidskrachten
goedkoper werden en het afzetgebied vergrootte*
 - *De landbouw moest grotere groepen mensen voeden
en slaagde daar ook in door betere bemesting*
 - *Het uitvinden van de machines (stoommachine)*
 - *Nieuwe energievormen waaronder steenkool*
 - *Wetenschappelijke revolutie (nieuwe producten in
sneller ritme en industriële schaal vervaardigd)*
 - *Door het kapitalisme werd alles financieel mogelijk*
 - *Politieke stromingen en structuren: voorwaarden voor
economische expansie*
 - *Sociaal-economisch: uitbuiting van arbeiders
-> Al deze factoren werken ononderbroken op elkaar in
als oorzaak en gevolg!*

51. Hoe is de Industriële Revolutie ontstaan? Bespreek de eerste ontwikkelingen (textiel- en staalindustrie).
Textiel: vliegend schietspoel -> mechanische spinmachine -> mechanische weefgetouw
Staal: verbonden met de steenkoolindustrie, cokes-ovens, puddle methode en bessemerpeer
52. bespreek de tweede en de derde fase van de Industriële Revolutie.
Tweede fase: elektriciteit en aardolie (verving na een tijd steenkool)
Derde fase: Atoomenergie
53. Leg de volgende termen uit: kapitalisme, economisch liberalisme, conjuncturele crisis.
- Kapitalisme: Een politiek-economisch systeem, gebaseerd op de privé-eigendom en de verwezelijking van winst.
 - Economisch liberalisme: Het principe van vrije markt waarbij de staat zich niet moest inmengen maar enkel op de eerlijkheid van de vrije overeenkomsten toezien. Dit was echter moeilijk te realiseren.
 - Conjuncturele crisis: De op-en neergaande beweging van de economische groei.
54. Wat waren de sociale gevolgen van de Industriële Revolutie?
- *Demografische groei (emigratie VS)*
 - *Migratie van platteland naar steden, dorpen in verval*
 - *Nieuwe levensstijl, levensduurte omhoog, categorie niet-werkende mensen*
 - *Fabrieksproletariaat ontstond. Sociale tegenstellingen.*
55. Leg de volgende termen uit: paternalisme, coalitieverbod, utopisch socialisme.
- Paternalisme
Maatregelen die uit medelijden voor arbeiders getroffen werden door ondernemers:
- *Verbeterde levensomstandigheden*
 - *Hogere lonen*
 - *Sociale voorzieningen (bv. scholen en ziekenhuizen)*
 - *Arbeiderswoningen in de buurt van fabrieken*
 - *Meer controle op arbeiders buiten de werkuren*
- Coalitieverbod
- *Het verbod op allerhande arbeidersverenigingen (mutualiteit, vakbonden, e.d.).*
- Utopisch socialisme
- *Oprichting coöperatieven door L. Blanc; Kleine bedrijfjes*

werken samen en werknemers delen de winst onder elkaar.

- *Anarchisten -> gelijkheid = totale vrijheid + staat is een onderdrukingsapparaat*
- *Fourrier*
- *Karl Marx beschreef zijn eigen methode om de klasseloze maatschappij te bereiken als 'wetenschappelijk socialisme', terwijl alle andere initiatieven en ideologieën als 'utopisch socialisme' (= niet realiseerbaar) werden afgeschreven*

56. *Bespreek het wetenschappelijk socialisme van Karl Marx. geloof in de mens
de mens is een arbeidend en producerend wezen
arbeid is een synthese van denken en handelen
kapitalisme belemmert vrijheid door de gerichtheid van een systeem naar winst i.p.v. naar het individu
De maatschappij zal onherroepelijk evolueren naar een klasseloze maatschappij volgens Marx*
57. *Bespreek de opkomst van de socialistische partijen in Europa.
Opheffing van het coalitieverbod in Engeland
Ontstaan van Sociaal-Democratische partij door Duitsland
Invoering van algemeen (meervoudig) stemrecht door België
* de eerste partij in België was de Belgische Werkliedenpartij*
58. *Wat was/is "Rerum Novarum"? Bespreek de christelijke arbeidersbeweging.
Een pauselijke (LEO XIII) omzendbrief met een voorstel voor een christelijke arbeidersbeweging, dus een soort tussenweg tussen socialisme en liberalisme. Ook het veroordelen van misbruiken van het kapitalistisch systeem en de klassenverzoening stonden erin.*
59. *Bespreek de internationale verhoudingen tussen 1870 (Duits-Franse oorlog) en 1914 (WO I).*
- *Frankrijk was voor Duitsland de grote vijand. Bismarck wou Frankrijk isoleren door een verbond met Oostenrijk-Hongarije en Rusland te sluiten, de Driekeizersbond.*
 - *Rusland wou meer invloed op de Balkan, dit leidde tot de Russisch-Turkse oorlog die Rusland won. Oostenrijk was ongerust en sloot met Duitsland de Tweebond, later uitgebreid met Italië (Driebond).*
 - *Frans-Russisch verbond, gericht tegen Duitsland*
 - *Uiteindelijk verbond tussen Frankrijk, Rusland en Groot-*

Brittanië, de Triple Entente

60. Wat waren de oorzaken van WO I ?

- *expansiedrift Duitsland*
- *imperialistische politiek van Europese grootmachten*
- *opkomend nationalisme*
- *machtvacuum Balkan*
- *Russische zoektocht tot toegang Middellandse Zee*
- *Economische problemen en bewapeningswedloop*
- *Coalities die voor escalatie regionaal conflict zorgen*
- *Invloed van het Sociaal-Darwinisme (wet der sterksten)*
- *Het Duits militarisme met de bouw van een sterke vloot die de Britten al seen bedreiging zagen*
- *Het Franse revanchisme om Elzas-Lotharingen opnieuw in handen te krijgen*

61. Wat was de invloed van de industriële revolutie op WO I ?
Geavanceerdere oorlogswapens zoals kanonnen, automatische geweren, tanks, vliegtuigen e.d.

62. bespreek het verloop van de eerste wereldoorlog.

- *Centralen (Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, Turlije en Bulgarije) tegenover de geallieerden (Triple Entente, later Italië en VS)*
- *Duitsland probeerde met grote zwaai door België Frankrijk aan te vallen*
- *Hevige Belgische en Franse weerstand*
- *Loopgravenoorlog aan de Ijzer en in Noord-Frankrijk*
- *Duikbotenoorlog (tegen koopvaardij schepen) op zee*
- *Introductie van vernietigende vernieuwingen zoals gifgassen en ook propaganda werd belangrijker*
- *Na instorting Russisch front word met Duitsland, na de Oktoberrevolutie, vrede gesloten*
- *Door oorlogsmoeheid en binnenlandse onlusten capituleerden de Centralen in het najaar van 1918*

63. Wat waren de gevolgen van de eerste wereldoorlog?

- *Vredesverdragen: vrede van Versailles*
- *Duitsland moest heel wat grondgebied afstaan wat leidde tot frustratie*
- *Duitsland had grote oorlogsschulden*
- *Hoge werkloosheid en een versnippering vd Duitse bevolking door honger en armoede*
- *Volledige ontwapening Duitsland*

- *Sterke emancipatiebeweging van arbeiders*

64. Wat was het Verdrag van Versailles? Bespreek.
De uitschakeling van Duitsland als grootmacht door Frankrijk, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Duitsland moest heel wat grondgebied afstaan en oorlogsschade betalen.
65. Wat was de Volkenbond? Bespreek.
De Amerikaanse president Wilson lanceerde zijn 14 punten systeem om een duurzame vrede te bekomen. Hierin propageerde hij het zelfbeschikkingsrecht voor de volkeren en stelde hij een overkoepelende organisatie ter bewaking van de vrede voor, de Volkenbond. Het principe van et zelfbeschikkingsrecht werd alleen voor de volkeren die tot het winnende kamp behoorden toegepast (vb. Roemenen)

De volkenbond bestond uit:

- *De Algemene vergadering met alle lidstaten*
- *De Raad (G.B., Frankrijk, Italië, Japan, Duitsland en Sovjet-Unie permanent met 4 wisselende leden)*
- *Het Permanent secretariaat: het dagelijks bestuur*

Minpunten volkenbond:

- *De V.S. nam er niet aan deel*
- *De verslagen landen mochten er aanvankelijk geen deel van uitmaken*
- *Sommige landen verlieten de bond (N-Duitsland, Japan, ..)*
- *Geen eigen troepenmacht om dwingend op te treden in conflictgebieden*